

Nota Jeugdbeleid gemeente Weesp

Jongeren in Beeld (leeftijd 12 –19 jaar)

Voorwoord

Weesp is een stad met relatief veel voorzieningen en een actieve gemeenschap. Met verschillende basisscholen, twee scholen voor voortgezet onderwijs, een bibliotheek, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, kinderspeelplaatsen, plaatsen voor sport- en spel in de openbare ruimte voor de oudere jeugd, sport- en culturele verenigingen. Daarnaast is er een netwerk van professionele organisaties die zich inzetten voor het welzijn van de jeugd, zoals Versa, Trainspotting, De Woningbouw, Regionaal Bureau Leerlingzaken, schoolmaatschappelijk werk, de GGD en de politie.

Mee doen

In algemene zin gaat het de jeugd goed in Weesp. Jongeren groeien op, nemen deel aan het onderwijs en aan tal van activiteiten die het verenigingsleven biedt. Zo ontwikkelen zij zich als volwaardige burgers die in staat zijn een bijdrage te leveren aan mens en maatschappij. Een samenleving die zo snel verandert als de onze vraagt steeds om nieuwe antwoorden en vaardigheden. Als je het antwoord schuldig blijft heb je een probleem, omdat je niet mee kan komen. Mee doen is dan ook het sleutelwoord in het jeugdbeleid.

Niet mee doen

Niet op alle terreinen gaat het goed. Veel jongeren vinden Weesp saai. Als je met ze praat snappen ze ook wel dat Weesp niet alles kan bieden, maar toch ... Een aantal van hen hangt rond op straat, waar ze steeds worden weggestuurd. Soms gaat het op school niet goed, en/of zijn er thuis problemen. Anderen drinken (veel) te veel waarmee ze hun gezondheid schade doen. Daarnaast levert schooluitval of een strafblad ook blijvende hinder op bij de aansluiting op de arbeidsmarkt. Juist voor deze groep heeft de gemeente een verantwoordelijkheid. Dit geven we vorm in het jeugdbeleid.

Anders aanpakken

De huidige aanpak van het jeugdbeleid wordt niet meer als adequaat gezien. Het is met name gericht op instellingen, organisaties en budgetten. Wij willen jongeren centraal stellen en dat vraagt om een andere aanpak. Anders kijken naar instellingen, organisaties en budgetten, namelijk vanuit de behoefte van het jeugd. Het in te stellen gemeentelijk platform jeugd, waarin betreffende instellingen en organisaties deelnemen, zal de input leveren voor de uitwerking van deze nota.

We kunnen het als gemeente niet alleen. Gemeentelijke regie en samenwerking zijn sleutelwoorden. Regie is dat de gemeente het voortouw neemt naar aanleiding van signalen uit de Weesper samenleving door betrokken partijen te betrekken (dus ook jongeren). Ieders expertise is van belang en dient te worden ingebracht om in gezamenlijkheid tot een (sluitende) aanpak te komen. Elkaar aanspreken op verantwoordelijkheid waarbij de jeugd/de jongere centraal staat is het uitgangspunt. Natuurlijk kan niet alles worden opgelost in Weesp. Wel kunnen we samen er alles aan doen wat in ons vermogen ligt!

Inleiding

Jeugdbeleid

Het uitgangspunt van deze nota is een resultaatgericht jeugdbeleid, waarbij het belang van de jongere centraal staat. Dit zal de nodige inspanning vergen van zowel instellingen als de gemeente. De relevante wet- en regelgeving voor de doelgroep jeugd van 12 –19 jaar wordt weergegeven in hoofdstuk 1, waarbij gekeken wordt naar hoe de uitwerking van dit wettelijk kader wordt vormgegeven. Gekozen is aan te sluiten bij de aanpak in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het nog vast te stellen Wmo beleidsplan van gemeente Weesp. Daarnaast is de werkconferentie Wmo van 26 september 2007 richtinggevend voor dit advies. Nagenoeg alle instellingen met als doelgroep jeugd waren tijdens deze conferentie vertegenwoordigd en riepen de gemeente op de regierol in het kader van jeugdbeleid op zich te nemen.

In het Coalitieprogramma 2006 – 2010 streeft het college ernaar dat mensen van alle leeftijden en achtergronden zich in Weesp kunnen ontwikkelen en ontplooien op het terrein van sport, cultuur en welzijn. “Om onze maatschappelijke doelen te bereiken gaan wij intensief samenwerken met maatschappelijke en particuliere organisaties. Met onze samenwerkingspartners maken wij concrete afspraken over prestaties, resultaten en inzet’, aldus het college. Speciale aandacht is er voor voorzieningen voor jongeren. De kadernota Welzijn Weesp 2005 geeft aan dat de jeugd de toekomst heeft. De gemeente besteedt veel zorg en aandacht aan een sluitend aanbod van voorzieningen voor de kinderen, jongeren en hun ouders. De nota Jongeren in Beeld is hierop de verdere uitwerking.

Opzet nota

Vanwege de breedte van het onderwerp jeugdbeleid is gekozen de doelgroep voor deze notitie te beperken tot jeugdigen in de leeftijd van 12 – 19 jaar. Het jeugdbeleid met als doelgroep 0 – 12 jaar zal in separate notities worden aangeboden. Het kader van deze nota is de Operatie Jong, het Coalitieprogramma, Kadernota Welzijn Weesp 2005, de onlangs vastgestelde nota Lokaal Gezondheidsbeleid Weesp 2008-2011 “Gezonder in Weesp” en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Hoe gaan we dit aanpakken? De gemeente neemt het initiatief, nodigt ketenpartners uit, na vaststelling van deze nota. Samen zullen we de uitwerking van deze nota ter hand nemen en uitwerken in kaderstellende uitvoeringsnotities. Zodoende wordt transparant welk aandeel (gesubsidieerde) instellingen leveren en hoe zij inspelen op vragen uit de Weesper samenleving.

Hoofdstuk 1	Context: wettelijke kaders
Hoofdstuk 2	Handelt over het wettelijk kader voor de doelgroep jongeren. Context: beschrijft de huidige situatie in Weesp. Komen de 12 – 19 jarigen aan de orde. Per subdoelgroep jongeren wordt naar 5 verschillende aandachtgebieden gekeken (Opvang, educatie en werk; Opvoeding en bescherming; Gezondheidszorg; Veiligheid; Vrije tijd).
Hoofdstuk 3	Het mechanisme platform jeugd gekoppeld aan de knelpunten. Behelst de stand van zaken en eventuele knelpunten. In andere woorden welk middel wordt er ingezet om de genoemde knelpunten in hoofdstuk drie aan te pakken.
Hoofdstuk 4	Gewenste situatie (Advies/oplossingsrichtingen) gekoppeld aan een tijdpadschema.

VOORWOORD	2
INLEIDING	3
<i>Jeugdbeleid</i>	3
<i>Opzet nota</i>	3
HOOFDSTUK 1 WETTELIJK KADER	5
1.1 ALGEMEEN	5
1.2 WET COLLECTIEVE PREVENTIE VOLKSGEZONDHEID JEUGDGEZONDHEIDSZORG	5
1.3 WET OP DE JEUGDZORG	6
1.4 WET OP DE MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)	6
1.5 LEERPLICHTWET	6
1.6 CENTRAAL MELDPUNT (CMP)	7
1.7 ELEKTRONISCH KINDDOSSIER (EKD)	7
1.8 CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN	7
1.9 REGIONALE MELD- EN COÖRDINATIEFUNCTIE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN (RMC)	7
HOOFDSTUK 2 STAND VAN ZAKEN	8
2.1 ALGEMEEN	8
2.2 OPVANG, EDUCATIE EN WERK	8
2.3 OPVOEDING EN BESCHERMING	8
<i>Bereik allochtone jongeren</i>	8
2.4 GEZONDHEIDSZORG	9
2.4.1 <i>Alcoholgebruik jeugd</i>	9
2.4.2 <i>Overgewicht</i>	9
2.5 VEILIGHEID	10
2.6 VRIJE TIJD	10
2.6.1 <i>BOS</i>	11
2.7 SAMENVATTING AANDACHTSPUNTEN/KNELPUNTEN	11
HOOFDSTUK 3 GEMEENTELIJK PLATFORM JEUGD	12
1. ALGEMEEN/GEMEENTELIJKE SAMENWERKING EN REGIE	12
DOOR DE HUIDIGE REGELGEVING WORDT VERDERGAANDE SAMENWERKING VAAK BEMOEILIJKT	12
1.1 <i>Subsidie</i>	12
2. WAT GAAN WE ANDERS DOEN?	12
2.1 <i>Hoe gaan we dit aanpakken?</i>	12
2.2 <i>Hoe gaan we deze gemeentelijke regiefunctie vormgeven?</i>	13
HOOFSTUK 4 WAT WILLEN WE BEREIKEN?	14
4.1 ALGEMEEN	14
4.2 PRESTATIEAFSPRAKEN	14
4.3 OPDRACHTGEVER- EN OPDRACHTNEMERSCHAP	14
4.4 GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID	14

Hoofdstuk 1 Wettelijk kader

1.1 Algemeen

In de huidige wet- en regelgeving staat *niet* de jongere centraal, maar institutionele en andere belangen. Dit heeft geleid tot een wirwar van regels, tal van instellingen en verschillende overheden die betrokken zijn bij het jeugdbeleid. Wie verantwoordelijk is als het mis gaat, is vaak onduidelijk. Door alle schotten tussen instellingen en overheden is een bureaucratie ontstaan met bijbehorende administratieve lasten. De papieren verantwoording neemt dan ook veel tijd in beslag. De dienstverlening aan de klant komt hierdoor onder druk te staan. Daarnaast is het gevolg dat tegenover een vragende samenleving een vaak nog aanbodgerichte overheid staat.

Dit is de aanleiding waarom kabinet Balkenende II gestart is met Operatie Jong. Operatie Jong is een samenwerkingsverband van zeven ministeries met één doel: een sterk en resultaatgericht jeugdbeleid. In dit kader verscheen in april 2006 het door de commissaris van jeugd- en jongerenbeleid, Steven van Eijck, opgestelde sturingsadvies "Koersen op het kind". Het belang van het kind centraal. Het sturingsadvies laat zich samenvatten in een groot aantal aanbevelingen over de toekomstige inrichting van het jeugdbeleid op bestuurlijk en uitvoerend niveau. Deze vormen een belangrijke basis voor het huidige en toekomstige rijksbeleid. De ambitie is voorzieningen te bundelen en deze laagdrempelig aan te bieden in de nabije omgeving van jeugdigen en hun ouders. De tendens is dat algemene- en preventieve taken, die toegankelijk zijn voor alle kinderen en hun ouders, in de toekomst worden toebedeeld aan de gemeente. Terwijl specialistische taken, die slechts gericht zijn op een specifieke doelgroep, worden overgeheveld naar de centrale overheid. Overheidstaken worden dan geordend op basis van levensloop van het kind. Dit leidt tot de volgende aandachtsgebieden:

- Opvang, educatie en werk
- Opvoeding en bescherming
- Gezondheidszorg
- Veiligheid
- Vrije tijd

Voor bovengenoemde aandachtsgebieden is de gemeente grotendeels verantwoordelijk voor de uitvoering van algemene en preventieve taken. Concreet betekent dit dat aansturing van preventieve jeugdgezondheidszorg, leerplicht, beleid jeugd en veiligheid en gemeentelijk gefinancierde vrije tijdsvoorzieningen bij de gemeente ligt.

In het algemeen wordt regionaal samengewerkt met gemeenten uit Gooi en Vechtstreek, waarna de lokale inbedding ter hand wordt genomen.

1.2 Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg

Op grond van deze wet zijn gemeenten per 1 januari 2003 verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg voor 0 – 19 jarigen. In dit kader moeten gemeenten zorgen voor de uitvoering van het zogenaamde basispakket. Het basispakket bestaat uit een uniform deel en een maatwerkdeel. Het uniforme deel bevat activiteiten die op basis van de WCPV gevraagd en ongevraagd aan alle kinderen moeten worden aangeboden. Het maatwerkdeel wordt afgestemd op de specifieke lokale gezondheidssituatie en is vooral bedoeld voor kinderen die opgroeien in risicovolle situaties.

- Bekostiging vindt plaats via gemeentelijke middelen voor 0 – 19 jarigen.

1.3 Wet op de Jeugdzorg

Met inwerkingtreding van de Wet op de Jeugdzorg op 1 januari 2005 is vastgesteld dat gemeentelijk jeugdbeleid erin moet voorzien dat problemen zo veel mogelijk worden voorkomen door licht pedagogische hulp te verlenen. Als er toch problemen ontstaan is het zaak deze tijdig te signaleren en in geval van ernstige problematiek door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg. Er is dan sprake van ernstige opgroei- en opvoedproblemen. Bureau Jeugdzorg en jeugdzorginstellingen vallen onder verantwoordelijkheid van de provincie.

De basis voor het jeugdzorgbeleid van de provincie Noord-Holland is het beleidskader Jeugdzorg 2005 – 2008. De plannen voor 2007/2008 staan in het uitvoeringsprogramma Jeugdzorg. Eén van de prioriteiten is het aanpakken van de wachtlijsten in de jeugdzorg. De gemeente heeft met de invoering van de Wet op de Jeugdzorg een verantwoordelijkheid gekregen op het gebied van preventie. Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt over voorzieningen die er op lokaal niveau tenminste moeten zijn. Deze zijn vastgelegd in de zogenaamde *vijf functies preventief jeugdbeleid* (zie hieronder par. 1.3.).

1.4 Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het zogenaamde prestatieveld 2 (vijf functies) betreft Jeugd en opvoeding. Jeugdigen die een verhoogd risico (dreigen te) lopen als het gaat om ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit behoren tot de doelgroep. Door preventief te werken kan nog worden volstaan met een lichte vorm van hulpverlening. Zo kan verder afglijden van de jongere en zwaardere hulp door Bureau Jeugdzorg worden voorkomen.

Het ligt voor de hand als gemeente aan te sluiten bij de functies van het preventief jeugdbeleid, die er op lokaal niveau ten minste moeten zijn:

1. informatie en advies
2. signaleren van problemen
3. toeleiding tot het hulpaanbod
4. licht-pedagogische hulp
5. coördinatie van zorg

Bij de functie *signalering* (2) gaat het bijvoorbeeld om de coördinatie tussen signalerende instanties.

Toeleiding tot het hulpaanbod (3) betreft lokale en regionale voorzieningen, zoals ook vroeg- en voorschoolse educatie, onderwijsachterstands- en HALT-voorzieningen.

Pedagogische hulp (4) is het bieden van opvoedingsondersteuning aan ouders en gezinnen waar problemen zijn of dreigen te ontstaan. Schoolmaatschappelijk werk heeft hierin ook een taak.

Coördinatie van zorg (5) betreft het afstemmen en zo mogelijk bundelen van zorg bij meervoudige problematiek.

1.5 Leerplichtwet

In de Leerplichtwet is het recht op onderwijs van jongeren in Nederland geregeld. Om zoveel mogelijk te garanderen dat van dit recht ook gebruik gemaakt wordt is in dezelfde wet het schoolbezoek verplicht gesteld. Jongeren vanaf 5 t/m 17 jaar zijn verplicht om onderwijs te volgen en op deze wijze een kwalificatie te halen.

Onwettig schoolverzuim leidt tot een onderzoek van de leerplichtambtenaar en kan sancties tot gevolg hebben.

1.6 Centraal Meldpunt (CMP)

Het gaat om een samenwerkingsverband tussen bureau Jeugdzorg, GGD, Regionaal Bureau Leerlingzaken (leerplicht), Versa/SIS, Stichting Lokaal Welzijn en politie. Een groep risicojongeren komt om uiteenlopende redenen niet in een regulier hulpverleningstraject terecht. Het gaat om jongeren in leeftijd van 12 – 23 jaar die dreigen af te glijden naar crimineel gedrag of meervoudige problematiek. Naast goede afstemming is de methodiek van bemoeizorg, specifieke benadering en een lange adem succesvol gebleken om tot een sluitende aanpak te komen.

1.7 Elektronisch kinddossier (EKD)

Landelijk heeft dit onderwerp veel stof doen opwaaien. Vooral welke instanties dan wel of niet toegang tot dit dossier krijgen. Dit is nog steeds niet uitgediscussieerd. In eerste instantie bedoeld om de (papier) dossiers van de jeugdgezondheidszorg te digitaliseren. De reikwijdte van het dossier zal naar verwachting op verzoek van de Tweede Kamer worden verbreed.

De GGD is trekker van het project. Het realiseren van dit dossier is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Tot nu toe trekken de gemeenten in de regio samen op. Vanwege het feit dat veel instellingen regionaal werken ligt het voor de hand dat de inzet er op gericht is de klokken in de regio gelijk te zetten. Financiering is echter nog een probleem. Dit is overigens het landelijke beeld.

1.8 Centrum voor jeugd en gezin

Laagdrempelige lokale centra voor jeugd en gezin voor preventieve lichte psycho-sociale hulp zijn in voorbereiding. Deelnemers aan deze centra zijn in ieder geval jeugdgezondheidszorg, jeugdhulpverlening en schoolmaatschappelijk werk. Ook zal de link naar het onderwijs een aandachtspunt zijn. Deze opzet zal een bijdrage leveren aan de sluitende aanpak.

1.9 Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC)

Naast toezicht op de Leerplichtwet, zijn gemeenten sinds 2002 verplicht voortijdige schoolverlaters te registreren. Dit zijn jongeren tussen de 18 – 23 jaar die zonder startkwalificatie (minimaal een havo -, vwo -, of mbo – diploma op niveau 2) het onderwijs verlaten hebben. Deze coördinatiefunctie is ingesteld om het voortijdig schoolverlaten in regionale samenwerkingsverbanden aan te pakken. De opdracht is het voortijdig schoolverlaten te voorkomen en de betrokken jongeren te stimuleren alsnog een onderwijs- of scholingstraject te volgen.

Op grond van de RMC-wet is er een geoormerkt budget beschikbaar voor de uitvoering van deze taken.

1.10 Halt

Halt Flevoland heeft ook als werkgebied gemeente Weesp. Halt ontvangt gemeentelijke subsidie voor een aantal voorlichtingsactiviteiten voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. In nauw overleg met het onderwijs vinden deze activiteiten plaats.

Hoofdstuk 2 Stand van Zaken

2.1 Algemeen

In algemene zin gaat het de jeugd goed in Weesp. Jongeren groeien op, nemen deel aan het onderwijs en aan tal van activiteiten die het verenigingsleven biedt. Zo ontwikkelen zij zich als volwaardige burgers die in staat zijn een bijdrage te leveren aan mens en maatschappij. Een samenleving die zo snel verandert als de onze vraagt steeds om nieuwe antwoorden en vaardigheden. Als je het antwoord schuldig blijft heb je een probleem, omdat je niet mee kan komen. Mee doen is dan ook het sleutelwoord in het jeugdbeleid.

2.2 Opvang, educatie en werk

Jongeren van 12 t/m 17 jaar vallen onder de Leerplichtwet en gaan in principe naar het voortgezet onderwijs. In Weesp bevinden zich twee scholen voor voortgezet onderwijs:

1. Het Casparus College (VMBO, beroepsgericht onderwijs)
2. Vechtstede College (VMBO-t, havo, vwo, Twwo).

Ook voor de leerlingen op het voortgezet onderwijs worden leerplichttaken uitgevoerd door het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) te Hilversum. Als er sprake is van schoolverzuim onderzoekt de leerplichtambtenaar in het kader van maatschappelijke zorg de reden van dit verzuim. Zonodig wordt hulp geboden aan leerlingen, ouders en scholen bij het zoeken naar oplossingen en wordt alles in het werk gesteld om (dreigend) voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Om dit te bereiken vindt samenwerking plaats met hulpverlenende instanties. Ook niet-leerplichtige jongeren verwijst het RBL naar een adequate opleiding en beroep. Het behalen van een startkwalificatie is namelijk cruciaal en wordt noodzakelijk geacht in het kader van arbeidsparticipatie. In voorkomende gevallen kan de leerplichtambtenaar een zorgmelding doen bij Bureau Jeugdzorg en heeft in het uiterste geval de mogelijkheid bij verwijtbaar gedrag van ouder(s) en/of jongere proces-verbaal tegen hen op te maken. De leerplicht ambtenaar maakt deel uit van de Zorg Advies Teams (ZAT) van het voortgezet onderwijs in de regio.

2.3 Opvoeding en bescherming

Schoolmaatschappelijk werk

In toenemende mate wordt het voortgezet onderwijs geconfronteerd met gedrag- en ontwikkelings- en opvoedingsproblemen in de gezins- en schoolsituatie. Door het schoolmaatschappelijk werk in te passen in de zorgstructuur van de school kan snel (licht)pedagogische hulp worden geboden. Deze preventieve aanpak kan schooluitval voorkomen. Samen met overige gemeenten in de Gooi & Vechtstreek heeft gemeente Weesp dan ook besloten in financiële zin mee te werken aan het tot stand brengen van een sluitend netwerk van schoolmaatschappelijk werk op de scholen voor voortgezet onderwijs om zodoende tot een sluitende aanpak te komen. Uiteraard zullen de te vormen centra voor Jeugd en Gezin een voortrekkersrol gaan vervullen.

Het Centraal Meldpunt (CMP), zie is het vangnet voor jongeren van 12 – 23 jaar die dreigen af te glijden naar crimineel gedrag of meervoudige problematiek.

Bereik allochtone jongeren

Het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) “Niet-westerse allochtonen met een stabiele arbeidsmarktpositie” (2006) laat een aantal positieve ontwikkelingen zien. Zo zijn allochtonen steeds beter opgeleid, hebben zij vaker een baan of een eigen bedrijf en halen zij hun partner minder vaak uit het land van herkomst. De Weesper samenleving heeft een aanzienlijke populatie inwoners van Marokkaanse afkomst. In verhouding boven het landelijk gemiddelde. Verschillende achtergronden maken deze gemeenschap zeer divers. Dit bemoeilijkt de communicatie. Een zelforganisatie, als een Marokkaanse vereniging, ontbreekt in Weesp. Daarnaast is communicatie met Marokkaanse jongeren niet alleen in Weesp een onderwerp dat bijzondere aandacht vraagt. Ook schooluitval van allochtone

jongeren zonder startkwalificatie is nog steeds onaanvaardbaar hoog. Dit heeft gevolgen voor de maatschappelijke participatie van deze jongeren. Sportdeelname in verenigingsverband blijft achter.

Hoewel het buiten de reikwijdte van deze notitie valt is ook opvoedingsondersteuning een aandachtspunt.

2.4 Gezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg voor 0 - 19 jarigen is ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Ingevolgde de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) gaat het voor de groep 12 – 19 jarigen om het geven van voorlichting over gezondheidsbevordering (informatie over voeding, bewegen, drugs, alcohol, veilig vrijen, roken, etc.)

De GGD speelt een cruciale rol op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Binnen Gooi en Vechtstreek zijn de gemeentelijke taken ondergebracht bij de GGD.

De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor 12 –19 jarigen wordt gedaan door de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de Gewestelijke Gezondheidsdienst Gooi & Vechtstreek. Werkzaamheden in dit kader vinden zoveel mogelijk op school plaats.

Ook is de GGD regionaal trekker voor de implementatie (inhoudelijk) van het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). De lokale vertaling en de regie van deze processen een taak is van de gemeente.

Het elektronisch kinddossier dient gerealiseerd te zijn in 2009, terwijl een Centrum voor Jeugd en Gezin de deuren dient te openen in 2011.

2.4.1 Alcoholgebruik jeugd

Risicant alcoholgebruik onder jongeren is landelijk, zo ook in onze regio, een groot gezondheidsprobleem. Er wordt steeds jonger, steeds vaker en steeds meer alcohol door de jeugd gebruikt. Alcoholgebruik op jonge leeftijd heeft ernstige gevolgen voor de gezondheid, met name voor de hersenontwikkeling. Tegelijkertijd is het een maatschappelijk probleem. Vandalisme en agressie zijn veelal een gevolg van overmatig alcoholgebruik. Om de trend 'jeugdig drinken' een halt toe te roepen, hebben gemeenten in de Gooi & Vechtstreek samen met de GGD en anderen het project "Risicant Alcoholgebruik" opgezet. Op diverse plekken waar jongeren alcohol kunnen nuttigen start de gemeente samen met betrokkenen activiteiten om jongeren meer bewust te maken van de gevolgen van overmatig en onverantwoord alcoholgebruik.

Aansluitend op de landelijke campagne gericht op ouders, rijden er twee bussen met dit thema door de regio. Om ouders en opvoeders bewust te maken van het voorkomen van alcoholische schade aan het opgroeiende kind. Meerdere keren hebben de media in Gooi & Vechtstreek aan dit onderwerp uitgebreid aandacht besteed. In gemeentelijke publicaties zal ook aandacht besteed blijven worden aan risicant alcoholgebruik onder jongeren.

Jongerenwerk besteedt nadrukkelijk aandacht aan voorlichting aan ouders en jongeren. Het proces om tot lik-op-stukbeleid te komen is samen met betrokken instanties in gang gezet, waarbij de ouders nadrukkelijk worden betrokken. Ouders worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Bewustmaking van (slecht) voorbeeldgedrag is daar een onderdeel van.

2.4.2 Overgewicht

Overgewicht is een van de belangrijkste volksgezondheidsproblemen van dit moment, zowel landelijk als ook in de regio. Bijna de helft van de inwoners van de regio lijdt aan overgewicht of obesitas. Bij niet ingrijpen in de preventieve sfeer zullen deze aantallen naar verwachting sterk toenemen.

Dit is de reden dat preventie van overgewicht tot prioriteit is verheven binnen het lokale gezondheidsbeleid en Weesp deelneemt aan het regionale project "Gooi in beweging". Doel is overgewicht in deze regio, en dus ook in Weesp, niet verder te laten toenemen in vergelijking met de situatie in 2006. Voor de uitvoering van dit project is een aantal

uitgangspunten geformuleerd, zoals: integrale aanpak, accent op de doelgroep 0 – 19 jarigen, interventies zoveel mogelijk inbedden in het lokale beleid. Bij voorkeur binnen settings als school, zorg en wijk met inzet van beperkte middelen een zo groot mogelijk bereik na te streven. De GGD initieert deze projectmatige aanpak, die reeds van start is gegaan.

2.5 Veiligheid

Openbare orde en veiligheid heeft tal van raakvlakken met jongeren en dus het jeugdbeleid. Repressief optreden zonder preventief beleid blijkt op termijn minder effectief. Dit pleit voor een integrale afstemming van beleidsterreinen. Ook wijkbeheer, ruimtelijke ordening spelen hierbij een rol.

Jongeren en overlast worden vaak in een adem genoemd, zo ook in Weesp. *Zie verder Vrije tijd.*

Meidoorn incident

Het incident rond de Meidoornflat, een conflict tussen een autochtone familie en allochtone jongeren, is aanleiding geweest tot instelling van een task force. De eindrapportage met richtinggevend oplossingsmogelijkheden zal helderheid verschaffen waar de schoen wringt. Deze eindrapportage zal worden betrokken bij de uitwerking van deze nota. Het ligt voor de hand deze problematiek voortvarend aan te pakken.

2.6 Vrije tijd

Gemeente Weesp ziet “sport” als een positieve wijze van tijdsbesteding, welke een belangrijke bijdrage levert aan de gezondheid (bestrijding overgewicht), recreatie, sociale integratie, vorming en ontwikkeling van mensen. Eén van de speerpunten in het sportbeleid is het stimuleren van sportdeelname door jongeren.

Voor bewegen en sporten in de openbare ruimte (trapveldjes, voetbalkooien, sporttoestellen) is een aantal voorzieningen getroffen.

Straatinterviews met ongeveer 80 jongeren, welke bezocht zijn op de hangplek, laten een beeld zien dat jongeren met name in leeftijd van 12 – 17 jaar behoefte hebben aan enigszins beschutte ontmoetingsplekken, een stedelijk ontmoetingscentrum en plekken in de openbare ruimte voor sport en spel. Het onderhoud en weersbestendigheid van deze plekken laat volgens hen te wensen over. Daarnaast is er vanwege ruimtegebrek geen mogelijkheid voor jongeren om buiten een vereniging om te zaalvoetballen (voormalige activiteit jongerenwerker). Ook een stappersbus in het weekend van zaterdag op zondag is vanwege de afstand tot uitgaansgelegenheden gewenst.

Door inbreiding blijft er fysiek steeds minder plek voor jongeren over in de openbare ruimte en wordt dit ruimteverlies vaak niet gecompenseerd. Jongeren voelen zich nu vaak ongewenst en weggestuurd bleek uit de straatinterviews. Een veel gehoorde klacht is het ontbreken van voorzieningen voor jeugd in de leeftijd van 12 – 17 jaar.

Trainspotting

Jongeren centrum Trainspotting (2004) is bestemd voor de doelgroep 11-18 jaar.

Huiswerkbegeleiding en de inloopactiviteiten op de middag en avond zijn kernactiviteiten. Daarnaast worden veelal buitensportactiviteiten georganiseerd. Het jongerenwerk richt zich op jongeren waar (school)uitval dreigt. De uitvoeringsorganisatie Versa kiest voor een benadering die samenwerking beoogt tussen jongeren, ouders en betrokken instanties. Ambulant jongerenwerk is de basis voor deze aanpak.

Een voorziening, accommodatie, voor ontmoeting naast Trainspotting ontbreekt. Het beeld is dat Trainspotting voornamelijk jongeren bereikt tot de leeftijd van 15 jaar, die specifieke aandacht behoeven. In dit kader voorziet het product jeugd- en jongerenwerk, wat wij als gemeente van Versa afnemen, in onvoldoende mate in de behoefte van jongeren van 12 – 19 jaar in Weesp.

2.6.1 BOS

Het ministerie VWS heeft onze gemeente voor de periode 2007-2010 een subsidie toegekend in het kader van de stimuleringsregeling BOS impuls. BOS staat voor buurt, onderwijs en sport. Deze stimuleringsregeling beoogt een duurzame samenwerking tussen de buurt, onderwijs en sport. Het doel is bewegingsarmoede en overgewicht te bestrijden onder jongeren in de leeftijd van 4-19 jaar.

Participatie van jongeren door hen een (mede)organiserende rol te geven bij activiteiten en daarmee een zinvolle vrije tijdsbesteding. Ook kan de BOS impuls een bijdrage leveren in het bestrijden van overlast incidenten.

2.7 Samenvatting aandachtspunten/knelpunten

- 1 Opvang, educatie en werk
 - Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)
 - beleidsvoorbereiding samen met regio gemeenten Gooi en Vechtstreek met als trekker GGD, vervolgens lokale implementatie. Ambtelijke voorbereiding gestart. Realisatie 2011
 - Elektronisch kinddossier (EKD)
 - beleidsvoorbereiding samen met regio gemeenten Gooi en Vechtstreek met als trekker GGD. Realisatie 2009

- 2 Opvoeding en bescherming
 - Actualisatie integratiebeleid
 - Gericht op ouders met jonge kinderen met als aandachtspunten (ouder-)participatie, opvoedingsondersteuning en spreidingsbeleid binnen het onderwijs. Realisatie najaar 2008.

- 3 Gezondheidszorg
 - Alcoholgebruik jongeren
 - Regionale notitie Riskant Alcoholgebruik reeds vastgesteld; lokale implementatie in proces

- 4 Veiligheid/Vrije tijd
 - Het product Jeugd en Jongerenwerk wat wij als gemeente van VERSA afnemen
 - Samen met ketenpartners bezien of dit product nog adequaat is
 - Voorzieningen in de openbare ruimte
 - Aanpassing van bestaande voorzieningen (o.a. onderhoud en weerbestendigheid)
 - Vraag naar enigszins beschutte ontmoetingsplekken
 - Een accommodatie voor ontmoeting ontbreekt
 - Samen met ketenpartners bezien in relatie tot het product Jeugd en Jongerenwerk wat wij als gemeente van VERSA afnemen. Daarnaast betrekken bij het accommodatieonderzoek.
 - Binnensport (zaalvoetbal) buiten verenigingen om is vanwege zalengebrek niet mogelijk
 - Betrekken bij het accommodatieonderzoek
 - Een stappersbus in het weekend van zaterdag op zondag is vanwege de afstand tot uitgaansgelegenheden gewenst
 - Samen met regiogemeenten, provincie en aanbieders is deze vraag in proces.

HOOFDSTUK 3 Gemeentelijk platform Jeugd

1. Algemeen/gemeentelijke samenwerking en regie

Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt dat instellingen elkaar rondom verschillende onderwerpen kunnen vinden en dat vervolgens afstemming plaats vindt. Sommige voorzieningen kunnen niet lokaal overeind worden gehouden en zo zijn door de tijd regionale instellingen ontstaan. De GGD is hiervan een voorbeeld. Daarnaast wordt door gemeenten veel samengewerkt binnen Gooi en Vechtstreek. Veelal gaat het dan om uitvoering van landelijk beleid per onderwerp. Een bundeling van expertise levert zeker winst op. Echter door de onderwerpen met elkaar te verbinden, integraler te werken, is nog meer winst te behalen.

Door de huidige regelgeving wordt verdergaande samenwerking vaak bemoeilijkt. In de huidige wet- en regelgeving staat namelijk niet de jongere centraal, maar institutionele en andere belangen. Dit heeft geleid tot een wir war aan regels, tal van instellingen en verschillende overheden die betrokken zijn bij het jeugdbeleid. Door alle schotten tussen instellingen en overheden is een bureaucratie ontstaan met bijbehorende administratieve lasten. Wie verantwoordelijk is als het misgaat is vaak onduidelijk. Meestal is nog sprake van een aanbodgerichte benadering in plaats van een vraaggerichte.

Samenwerking geschiedt op vrijwillige basis. De gemeente zal naast het sturingsmechanisme subsidie vooral ook een motiverende en overtuigende rol moeten spelen richting instellingen en organisaties door het belang van de jongere als vertrekpunt te nemen naar een gezamenlijk belang.

1.1 Subsidie

Het verstrekken van subsidie is het sturingsmechanisme bij uitstek van de gemeente. Historisch gemaakte afspraken zijn nu vaak de grondslag voor subsidieverstrekking. Meetbare prestatieafspraken ontbreken meestal. Mede door het ontbreken van onderliggend beleid wordt voortgegaan op platgetreden paden.

Dit vraagt om verandering.

We zijn hierover met instellingen in gesprek om te komen tot beleidsgestuurde contractfinanciering. Beleidsgestuurde contractfinanciering is een methodiek waarbij de gemeente als opdrachtgever op basis van beleid een opdracht /vraag formuleert en de instelling als opdrachtnemer daar een professioneel aanbod formuleert.

2. Wat gaan we anders doen?

De WMO conferentie in het najaar van 2007, waarbij vrijwel alle instellingen rondom het jeugdbeleid vertegenwoordigd waren, leverde een belangrijke gezamenlijke conclusie op, t.w.:

gemeente neem initiatief en pak actief de regierol op om tot verdere samenwerking en afstemming te komen op lokaal niveau.

2.1 Hoe gaan we dit aanpakken?

Door de nota "Jongeren in Beeld" schetsen we een beeld van het wettelijk kader en de stand van zaken binnen het huidige jeugdbeleid. Vervolgens wordt een andere aanpak voorgesteld namelijk energieke en uitdagender. De beweging van een reactieve naar een proactieve benadering.

De gemeente neemt het initiatief, nodigt ketenpartners uit, na vaststelling van deze nota. Samen zullen we de uitwerking van deze nota ter hand nemen. Door deze aanpak neemt de gemeente actief de regierol op zich om tot verdergaande samenwerking te komen.

2.2 Hoe gaan we deze gemeentelijke regiefunctie vormgeven?

Door instelling van een Gemeentelijk platform Jeugd op beleidsniveau onder voorzitterschap van de gemeente. Aan de hand van een prioriteitstelling zullen onderwerpen zonnodig afzonderlijk uitgewerkt worden in een SMART-geformuleerde notitie. Belangrijkste ketenpartners zijn Woningbouw, Politie, VERSA, Wijkoverleggen, en anderen. Ook zal deze integrale aanpak de gemeentelijke organisatie raken. Afstemming van het jeugdbeleid vindt ondermeer plaats met de terreinen Openbare Orde en Veiligheid, Welzijn, Onderwijs, Wijkbeheer en Ruimtelijke Ordening.

2.3 Wat gaan we aanpakken in Platform Jeugd?

Prioriteiten Platform Jeugd	Actie	Ketenpartners
Voorzieningen openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none">- Onderhoud bestaande voorzieningen- Weersbestendigheid	<ul style="list-style-type: none">- Wijkbeheer- Jongeren- Versa- Wijkoverleggen
Voorzieningen voor ontmoeting	<ul style="list-style-type: none">- Accommodatieonderzoek- Co-financiering	<ul style="list-style-type: none">- Provincie- Woningbouw- Politie- Versa- Wijkbeheer- Wijkoverleggen
Alcoholgebruik van jongeren	<ul style="list-style-type: none">- <i>Lik op stuk beleid</i> (in proces)- Lokale inbedding	<ul style="list-style-type: none">- Versa- GGD- Politie- Jelinek- Justitie
Actualisatie integratiebeleid	<ul style="list-style-type: none">- Werkgroep achterstanden	<ul style="list-style-type: none">- Basisonderwijs- Lokaal Welzijn- Peuterspeelzalen

Tabel 1. Prioriteiten Platform Jeugd

HOOFSTUK 4 Wat willen we bereiken?

4.1 Algemeen

De nota “Jongeren in Beeld” stelt een nieuwe aanpak van het jeugdbeleid voor. De gemeente neemt actief de regierol op zich en stimuleert ketenpartners tot verdergaande samenwerking. Dit hoeft geen extra geld te kosten. Op termijn zal de efficiëntie hierdoor toenemen.

Dit kan zijn dat het bereik van een bepaalde groep groter wordt; schooluitval verminderd, etc..

Het is dan ook onze ambitie gezamenlijk met ketenpartners en in een later stadium jongeren zelf SMART geformuleerde uitvoeringsnotities te maken, zodat prestatie indicatoren het eindresultaat meetbaar maken.

Door zo samen te werken met ketenpartners ontstaat een gezamenlijk belang van waaruit gewerkt wordt. Het draagvlak voor een bepaalde aanpak wordt zodoende vergroot. Bij ketenpartners zal de bereidheid aanwezig moeten zijn over instellingsmuren heen te kijken. Het subsidie, voor zover daar sprake van is, zal als sturingsmechanisme worden ingezet. Daarnaast zullen ketenpartners worden gemotiveerd mee te werken aan een integrale aanpak door hen aan te spreken op kennis, expertise en professionaliteit.

4.2 Prestatieafspraken

De gezamenlijke uitwerking van deze nota in het gemeentelijk platform jeugd zal de basis vormen voor de te maken prestatieafspraken met organisaties en instellingen. Daar de uitwerking in gezamenlijkheid tot stand gekomen is, mede op basis van de professionaliteit van de deelnemers, ontstaan haalbare en meetbare prestaties. Ook zal de transparantie toenemen.

Wat doet wie voor welke prijs? Hierdoor valt er weer wat te kiezen, doordat het product zichtbaar/meetbaar is.

4.3 Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap

Nu hebben we als gemeente vaak kritiek op instellingen, terwijl we als opdrachtgever niet duidelijk zijn over onze vraagstelling.

In plaats van vaag geformuleerde doelstellingen stelt een uitvoeringsnotitie, zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer, in staat goed werk af te leveren. De uitvoeringsnotitie is de basis voor een heldere vraagstelling door *de gemeentelijke overheid als opdrachtgever aan de opdrachtnemer*, de instelling. Ook zal de opdrachtgever in gezamenlijkheid met de opdrachtnemer prestatie indicatoren verder uitwerken, zodat overeenstemming bestaat over het eindresultaat.

De opdrachtnemer is dan, veel meer dan tot nu toe het geval is, in staat op basis van expertise een professioneel aanbod te formuleren.

4.4 Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Het belang van de jongere staat centraal. Alle ketenpartners zijn hierop aanspreekbaar. Bij onderwerpen als bijvoorbeeld leefbaarheid of onderwijs zal de gemeente initiatieven nemen en de instellingen uitdagen om mee te doen. Zo willen we ook toewerken naar co-financiering van projecten.